

פרשת חוקת - משה והסלע – חטא משה במי מריבה

1. הרי השולחן והרי הבשר והרי הסכין לפנינו ואין לנו פה לאכול (קידושין מו ע"א) וזה כי מצוות ה' למשה כתובה לפנינו והמעשה אשר עשה לא נעלם מנגד עינינו ומחרון אף ה' ישתומם לבנו. ואין אתנו פירוש ישכך את האוזן בחטא (עקדת יצחק, שער שמונים – ר' יצחק עראמה).

2. ראו זה חדש ונפלא שהדבר שהוא מרי ומעילה לדברי זה, עבודה וקידוש השם לדברי זולתו (ר' יצחק עראמה פירוש לפרשה).

3. משה רבנו חטא חטא אחד והמפרשים העמיסו עליו שלושה עשר חטאים ויותר, כי כל אחד בדה מלבו עוון חדש... (שד"ל, במדבר כ, יב)

4. והיה החלק הראשון מחמישה סדרים הראשונים מהם, בסיפור כל תלאותם בהיותם במדבר. הם פרשות במדבר סיני ונשא ובהעלותך ושלח לך אנשים וקרח. והחלק השני בחמישה הסדרים הנשארים, יספר בו מה שקרה להם מהמלחמות משהגיעו אל ארץ נושבת, והם סדר זאת חוקת ובלק ופינחס ומטות ומסעי (אברבנאל הקדמה לבמדבר בדפוסים ישנים)

5. מהו כל העדה? עדה שלמה, עדה הנכנסת לארץ. לפי שמתו יוצאי מצרים, ואלו מן אותן שכתוב בהם 'חיים כלכם היום' (במדבר רבה פרשה יט')

6. השתתפו עדיין, בשני מעשים אלו מיוצאי מצרים, וכך באמת אנו שומעים עדיין בשני מעשים אלו את התלונה הישנה של יוצאי מצרים 'למה העליתנו ממצרים' (מ"צ סגל, מסורת וביקורת, עמ' 77)

7. רבי יוסי ברבי יהודה אומר שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל אלו הן משה ואהרן ומרים ושלש מתנות טובות ניתנו על ידם ואלו הן באר וענן ומן באר בזכות מרים עמוד ענן בזכות אהרן מן בזכות משה מתה מרים נסתלק הבאר שנאמר ותמת שם מרים וכתוב בתריה ולא היה מים לעדה וחזרה בזכות שניהן מת (תענית ט ע"א)

8. קח את המטה. להכות בסלע, לפי הנראה לי זהו מעשה שבויחי בשלח דכתיב ביה "והכית בצור ויצאו", אלא שלשם מספר איך פירנס הקב"ה את ישראל במן ושלו ומים במדבר, ואחר כך כתב כל אחד במקומו. ותדע שאחד הוא זה המעשה ואותו, דהתם כתיב "ויקרא שם המקום מסה ומריבה"... (ר' יוסף בכור שור, במדבר כ, ח)

<u>מי מריבה</u>	<u>מסה ומריבה</u>	
ולא היה מים	אין מים לשתות	1
העדה	העם	2
היקהלות על משה ואהרן		3
ויאמרו לאמור	ויאמרו	4
"למה הבאתם את קהל ד' אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו"	תנו לנו מים ונשתה	5
	משה : מה תריבון עמדי מה תנסון את ד'	6
	ויצמא שם העם למים	7
ולמה העליתונו ממצרים להביא אותנו אל המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון ומים אין לשתות	למה זה העליתונו ממצרים להמית אתי ואת בני ואת מקני בצמא	8
ויבא משה ואהרן מפני הקהל אל פתח אהל מועד ויפלו על פניהם וירא כבוד ד' אליהם	ויצעק משה אל ד' לאמר, מה אעשה לעם הזה עוד מעט וסקלני	9
וידבר ה' אל משה לאמר	ויאמר ד' אל משה	10
והקהל את העדה	עבר לפני העם וקח אתך מזקני ישראל	11
קח את המטה	ומטך אשר הכית בו את היאור קח בידך והלכת	12
	הנני עמד לפניך שם על הצור בחורב	13
ודברתם אל הסלע לעיניהם	והכית בצור	14
ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה	ויצאו ממנו מים	15
והשקית את העדה ואת בעירם	ושתה העם	16
ויקח משה את המטה מלפני ה' כאשר צוהו	ויעש כן משה לעיני זקני ישראל	17
ויקהילו משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע ויאמר להם שמעו נא המרים המן הסלע הזה נוציא לכם מים וירם משה את ידו ויך את הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירם		18
ויאמר ד' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם		19
המה מי מריבה	ויקרא שם המקום מסה ומריבה	20
אשר רבו בני ישראל את ד' ויקדש בם	על ריב בני ישראל ועל נסתם את ד' לאמר היש ד' בקרבנו אם אין	21